

Stage begeleiden op afsta

De leerlingen van de Nederlandse Hippische Beroepsopleidingen (NHB) in Deurne worden op stage op afstand begeleid. Het onderwijskundige project dat door ict wordt ondersteund, is een groot succes. Het projectteam van 'Aan de virtuele longe' gaat kennis en ervaring nu inzetten op andere locaties en andere aoc's.

nd

FOTO: MARIJKE VAN KERKHOVEN

Carlijn Hansma en Stefanie Minkels: ▶
Als eerstejaars meteen in het nieuwe stagebegeleidingsysteem gerold

De leerlingen van het NHB in Deurne wonen intern. In een flat in Deurne zijn de leerlingen gehuisvest. Elke ochtend staan ze om kwart over vijf op, omdat ze om zes uur moeten beginnen met het verzorgen van de paarden. 's Avonds zijn ze pas na het avondeten en het verzorgen van de paarden weer thuis. Toch wordt school door veel leerlingen als vakantie ervaren. De helft van het schooljaar vullen ze met beroepspraktijkvorming. In de paardenwereld zijn werkweken van vijftig uur bepaald geen uitzondering. Veel tijd bleef er dan vaak niet over voor het stageboek. Het was niet ongebruikelijk dat het stageboek na afloop van de stage pas werd ingevuld, vertelt Angela Graat, stagedocent en medeontwikkelaar van het project 'Aan de virtuele longe'. Bovendien was er de algemene klacht van stagebedrijven dat leerlingen te passief en afwachtend waren. "Een keer een telefoontje, een keer een bezoek: we vonden het allemaal te weinig", zegt Graat. De opleiding formuleerde de beroepscompetenties en maakte een plan van aanpak voor een betere beroepspraktijkvorming. De zelfanalyse van de leerling tijdens de beroepspraktijkvorming komt centraal te staan.

Elektronische werkplek

De verandering in de beroepspraktijkvorming is een onderdeel van een grotere onderwijskundige verandering op het NHB in Deurne, benadrukt Marleen Lemstra, adjunct-directeur van de opleiding. "In het derde

jaar werken we nu thematisch. De eerste twee jaar moeten meer taakgericht worden en het vierde jaar gaat naar probleemgericht onderwijs. De zelfanalyse en de zelfstandigheid moesten dus ook een groter onderdeel van de beroepspraktijkvorming worden." De school zocht een mogelijkheid om ervoor te zorgen dat de leerlingen wekelijks aan hun zelfanalyse werkten. Ict bleek daarvoor geschikt. Angela Graat: "Een frequent contact is nodig om de leerling goed te kunnen volgen. We hebben gekeken welk systeem zich daarvoor het beste leende. Uiteindelijk hebben we gekozen voor Livelink. Dat systeem functioneert als een elektronische werkplek. Iedereen heeft zijn eigen map, daarnaast zijn verwijzingen mogelijk en je kunt er makkelijk in wijzigen."

Duwtje in de rug

Het stageactieplan bestaat uit zelfanalyse, zelfreflectie, handelingslijsten en een urenverantwoording. Leerlingen, de school, de stagebegeleider en de stagedocent spelen een rol in deze digitale leerweg. Stagebedrijven moeten dus een internetaansluiting hebben en bereid zijn de leerlingen virtueel te begeleiden. "We hadden een hogere drempel verwacht", geeft Angela Graat toe. "In de praktijk valt het erg mee. Bedrijven doen enthousiast mee en zien het soms als een duwtje in de rug om nu een internetaansluiting te nemen." Er was wel een bepaalde angst onder stagebegeleiders, merkte Marleen Lemstra. "Ze waren toch bang voor leerlingen die

veel achter de computer zouden zitten, terwijl ze juist met hun handen moeten werken. In de praktijk is dat niet zo. Voor goede stagebegeleiders maakt het niets uit. Die liepen tegen de beperkingen van de leerlingen aan. Dit systeem geeft ze een middel om aan te geven waar de leerlingen zich kunnen ontwikkelen. Bovendien hebben ze meer mogelijkheden de stagedocent erin te betrekken."

Pushen

Door het nieuwe systeem is de stagedocent zelf dichter bij de stage betrokken. Jan Huizinga, stagedocent, is enthousiast over de verandering in de stages. "In het verleden werd je soms ineens met problemen geconfronteerd als je een stagebezoek bracht. Nu kun je van tevoren de gegevens inkijken. Ik kan dagelijks de urenverantwoording inzien en vragen direct via het systeem beantwoorden. Leerlingen kunnen jou ook altijd bereiken." Leerlingen zijn verplicht minimaal eens in de veertien dagen hun zelfreflectie in te vullen. Huizinga: "Je moet ze nog wel pushen dat ook echt te doen."

Gekneusd

Carlijn Hansma en Stefanie Minkels volgen de mbo/hbo-opleiding in Deurne. Ze zijn eerstejaars en zijn dus meteen in het nieuwe systeem gerold. Ze vinden het nog wel raar om over zichzelf te schrijven. Carlijn had zichzelf een flink aantal doelen gesteld voor haar eerste stage. "Ik →

“Het stagebezoek heeft een ander karakter gekregen”

wilde vertrouwd worden in de omgang met paarden, maar ook met de klanten. Ik wilde leren lesgeven en mijn zit moest verbeteren.” Carlijn heeft zichzelf duidelijk vooruit zien gaan. “Als ik nu nog aan mijn eerste les denk... zestien kinderen en ik was steeds gericht op één persoon. Toen zag ik vanuit mijn ooghoeken een van de pony's voorbischieten. Het lukte me gewoon niet om mijn aandacht te verdelen.” Het viel voor Carlijn niet altijd mee om alles op te schrijven wat wel of niet goed ging. “Soms maakte ik weken achter elkaar van 45 uur, dan had ik echt geen zin meer om nog eens achter de computer te gaan zitten. Dan verscheen er wel een berichtje: ‘je mag er wel eens wat opzetten.’”

Ook Stefanie Minkels had die ervaring. Zij had altijd wel iets aan haar lichaam gekneusd. Belangrijkste doel van de stage: zorgen dat ik niet van het paard wordt gegooid. “Ik moest vertrouwen krijgen. Dat lukte langzamerhand steeds beter. Ik probeerde daar eens in de veertien dagen kort en duidelijk verslag van te doen, maar dat viel niet altijd mee.”

Echt contact

Angela Graat merkt op dat het bijhouden van de gegevens voor leerlingen een onderdeel van de stage moet worden. Gaandeweg krijgen leerlingen daar meer vaardigheid in. Jan Huizinga: “De switch van de schoolbanken naar werk is erg zwaar. Vooral in het begin hebben leerlingen

er moeite mee dat ze zoveel lichamelijk werk moeten doen.” Hard gewerkt wordt er ook in Stal Beekhoeve in Rijsbergen. Onder leiding van Jan van Beek loopt Annemieke Buizer daar haar beroepspraktijkvorming. Zij is derdejaars aan de vierjarige opleiding in Deurne. Annemieke hoorde tot de eerste twintig leerlingen van de pilotgroep van ‘aan de virtuele lange’. Zij werkt nu voor de tweede keer met het nieuwe stagebegeleidingssysteem. Ook het ‘oude’ systeem heeft ze meegemaakt. Annemieke: “Dat was altijd werken op het laatste moment. Bij mij werd dat echt een rommeltje. Nu houd ik het wekelijks bij: mijn urenverantwoording en de zelfreflectie per week. Ik merk dat als ik het steeds opschrijf, ik er ook meer van leer. Je wordt beter gecontroleerd en je raakt niets kwijt.” Annemieke leidt haar stagedocente Angela Graat rond over Stal Beekhoeve. Ondanks alle veranderingen is het stagebezoek gehandhaafd. Graat: “Het is belangrijk om een keer echt contact te hebben, maar het bezoek heeft een ander karakter gekregen.” Jan van Beek is als stagebieder tevreden over het nieuwe systeem. Hij had al een internetaansluiting en ziet dit als aanleiding om een eigen website te gaan maken. Stagebieders kunnen immers ook informatie over hun bedrijf kwijt in het systeem. “Ik vind het goed dat ik nu precies kan zien wat de stagiaire heeft gedaan. Het contact met de school is ook beter op deze manier. Het is zeker niet veel extra werk.”

Succesfactoren

Henk Burg is als ict-coördinator van Helicon Opleidingen vanaf het begin bij het project ‘aan de virtuele lange’ betrokken geweest. Door de inbedding in de hele organisatie (er werken nu 240 leerlingen in het project) is het een van de meest succesvolle ict-projecten, stelt hij. “Er zijn een aantal succesfactoren te noemen. Het project is geconcentreerd rond de leerling zelf. Het is eenvoudig gehouden, veel projecten struikelen doordat er teveel aan gekoppeld wordt. Met Livelink lukte het ons de techniek ondergeschikt te maken aan het onderwijskundig concept.” Het project werd bovendien succesvol, ondervond Burg, omdat de school zelf met de vraag kwam en een onderwijskundig plan had klaarliggen. De mogelijkheid lag open er ict bij te gebruiken als hulpmiddel. Daarnaast bleken de mensen van groot belang. Naast ict-ontwikkelaar Henri Foole speelde Angela Graat een rol in het project. “Doordat zij verschillende rollen had: beheerder, maar ook stagedocent, kon ze goed de kar trekken. Zij was in staat het overig personeel mee te krijgen.”

Pilot

Henk Burg vormt nu samen met Henri Foole en Angela Graat het projectteam dat andere scholen helpt om een zelfde pilot te starten. Via het AOC-Raad-project ‘AOC's on line’ wordt dit mogelijk gemaakt. Ook op de eigen instelling wordt het project uitgebreid naar de deeltijdopleiding. In eerste instantie zijn andere scholen benaderd met een paardenhouderijopleiding, omdat het karakter van de stage daar het meest mee overeenkomt. Op de locaties in Goes en Maasland zijn al afspraken; Dordrecht, Alkmaar, Enschede en Nijmegen zijn kandidaten. Een demonstratie aan het hele team is de eerste stap van een uitgebreid stappenplan dat uiteindelijk moet leiden tot de start van de pilot. ☞

Marijke van Kerkhoven